

III Congrés d'Estudis de l'Horta Nord

València, 10-12 de febrer de 2011

programa

III Congrés d'Estudis de l'Horta Nord

València, 10-12 de febrer de 2011

PROGRAMA

Saló d'Actes

Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrònica i del Medi Natural - Universitat Politècnica de València

dijous 10 de febrer

- 17:00-17:30 ACTE INAUGURAL DEL CONGRÉS
Presentació d'Hortografies (mostra de cinema documental sobre l'horta i el regadiu)
Inauguració de l'exposició "la Real Séquia de Moncada"
Inauguració de l'exposició fotogràfica "Érase una vez" d'Alfredo J. Llorens
- 17:30-19:10 COMUNICACIONS: HISTÒRIA I ARQUEOLOGIA
- 17:30 Ferran Arasa i Gil
El Vilar (el Puig). La vil·la de F. Caecilius Rufus
- 17:50 Francesc A. Cardells i Martí
Les claus del disseny territorial a la València del XIII
- 18:10 Antoni Llibrer Escrig
El mercat de la terra a l'Horta baixmedieval: el cas de Godella i Rocafort al segle XV
- 18:30 Vicent Sales Martínez, Sergio Urzainqui Sánchez
Sobre una visura de la Séquia de Moncada en el segle XVI (1576)
- 18:50 Ignasi Mangué i Alférez, Andreu Martínez Arnal
Poder polític, rebel·lió i lluita per l'aigua a l'Horta de València. Godella, la sindicatura perduda de la Séquia de Montcada
- 19:10 Roberto Blanes Andrés, Sergio Urzainqui Sánchez
Conflictividad en un pueblo de l'Horta Nord en el seiscientos, Burjassot
- 19:30-19:45 DESCANS
- 19:45-20:30 CONFERÈNCIA INAUGURAL
Thomas F. Glick
¿Qué deben realmente a los árabes los sistemas de riego hispánicos?

divendres 11 de febrer

- 9:30-11:00 COMUNICACIONS: L'ESPAI AGRARI
- 9:30 Gerda Jónasz
Social Embeddedness of Ecological Entrepreneurship in the Huerta de Valencia
- 9:50 Mar Violeta Ortega, Vicent Sales, Paul Trawick, Guillermo Palau, Maria Josep Cascant
Equidad y transparencia: la gestión del agua en la Real Acequia de Moncada
- 10:10 David Badiella, Mar V. Ortega, M. J. Cascant, Daniel Sala, Guillermo Palau, Javier Benítez
Manejo del agua depurada en las Comunidades Tradicionales de Regantes del margen derecho de la Vega del Turia

10:30 R. Vercher, A. Domínguez Gento, A. Marco, R. Ballester
Abundancia de parasitoides en parcelas de cítricos ecológicos con setos y convencionales

10:50 Miquel Aznar, Paola Bernabeu, Salvador Bertomeu, Alberto García, Rafael Laborda, Adrián Sánchez, Pilar Xamani, Carolina Punset, Carolina Flórez De Quiñones
¿Municipios sin plaguicidas? Una experiencia extrapolable desde Altea (la Marina Baixa) a otras comarcas

11:10-11:30 DESCANS

11:30-12:15 PONÈNCIA INVITADA
Enric Guinot Rodríguez
Aproximació a la Història del paisatge rural de l'Horta Nord de València

12:15-12:30 DESCANS

12:30-14:10 COMUNICACIONS: L'HORTA CONTEMPORÀNIA

12:30 Gil-Manuel Hernández i Martí, Maria Albert Rodrigo, Emma Gómez Nicolau
L'evolució de la política cultural a Paterna

12:50 Vicent Ahuir i Cardells
L'Horta Nord i la crisi actual

13:10 Alicia González del Río, Alba Sanchis Peris, Marta Nicolau Gallego
Benimaclet: de huerta a urbe

COMUNICACIONS: LES IMATGES DE L'HORTA

13:30 Maria Luisa Bellver Martínez
La barraca, referent d'una terra

13:50 Vicente Pla Vivas
La imatge moderna de l'Horta com a paisatge tecnificat: construcció i crisi

14:30-16:30 DINAR

16:30-18:00 COMUNICACIONS: CULTURA POPULAR

16:30 Antoni Garcia Osuna
Malnonímia històrica de l'Horta Nord: 1600-1850

16:50 Joan Carles Gomis
Música, poesia i imatge en defensa de la genuïna devoció tradicional mariana valenciana: els goigs de Nostra Senyora del Puig

17:10 Pedro García Pilán
Procesiones, escenificaciones teatrales y ritual festivo: el caso de la Semana Santa Marinera de Valencia

17:30 Ruth de la Puerta Escribano
El traje de huertano y huertana valenciano: usos, costumbres e iconografía en la Historia del Arte

17:50-18:15 DESCANS

18:15-19:00 PONÈNCIA INVITADA
Joan Olmos
Una destrucció (mal) planificada

19:15-20:35 COMUNICACIONS: ORDENACIÓ TERRITORIAL

19:15 Antonio Montiel Márquez, Eduardo García Tobarra
L'Horta de València. Una realidad metropolitana ignorada

19:35 Cristina Alonso Burgaz
Donde se unen ciudad y huerta. Elementos de articulación

19:55 Josep Gavalrà, Víctor Bayona
El Pla d'Acció Territorial de l'Horta: Protecció del territori o reserva de sòl per urbanitzar?
Una anàlisi de la superfície i connexions del PATH

COMUNICACIONS: ENSENYAMENT

20:15 Jaume Martínez Bonafé
Viure l'Horta: materiales para la educación crítica

20:35 PRESENTACIÓ DEL LLIBRE

Luis Perdigón, Amando Llopis
Cartografía histórica de la ciudad de Valencia

dissabte 12 de febrer

9:30-10:50 COMUNICACIONS: ART I PATRIMONI

9:30 Vicent Senent Valls
El jardí sagrat. El llenguatge de les flors a la Capella de la Comunió de Godella

9:50 Manuel Martín Utrilla
El Cementerio General de Valencia

10:10 Julio Montagut Marqués, Pau Rausell Köster
Valorar el patrimonio histórico. ¿Quién paga por la historia?

10:30 Xavier Laumain, Angela López Sabater, Jorge Rios Alos
El Palauet Nolla. Patrimonio en peligro de extinción

10:50-11:15 DESCANS

11:15-12:00 PONÈNCIA INVITADA

José María García Álvarez-Coque, Teresa López-García Usach
Viabilidad del espacio agrario urbano de la Huerta de Valencia

12:30-14:00 COMUNICACIONS: VIABILITAT ECONÒMICA

12:30 Rita Monfort Salvador
El aporte a la sostenibilidad de los huertos urbanos

12:50 Fernando Gaja i Díaz, Celia Aguza Gimeno
Els horts d'oci, una alternativa econòmica (i urbanística) per a frenar l'abandó (i l'urbanització) de l'Horta?

13:10 Beatriz L. Giobellina
Eco-Bio Clusters Periurbanos para la Sustentabilidad Local y la Cohesión Social. Propuesta para Micropymes de la Huerta del Gran Valencia

13:30 Francisca Ramón Fernández
La recuperación del patrimonio y los recursos naturales y culturales del medio rural

13:50 Baldomero Segura García del Río, Inmaculada Marqués Pérez
La provisión de bienes y servicios públicos de la Huerta de Valencia. Preferencias sociales. Algunas consideraciones

14:30-16:30 DINAR

**Centre Cívic
Alfara del Patriarca**

16:30-18:15 SESSIÓ OBERTA: PRESENTACIÓ D'INICIATIVES

18:30-19:45 TAULA RODONA
El futur de l'Horta després del PAT
Moderador: Josep Vicent Frechina (Centre d'Estudis de l'Horta Nord)
Ignacio Díez (Coordinador Tècnic del PATH)
Vicent Sales (President del CEHN)
Enric Cuñat (Alcalde d'Alfara del Patriarca)
Joan Ramon Peris (Unió de Llauradors)
Enric Navarro (Per l'Horta)

**Casa de la Senyoria
Alfara del Patriarca**

20:00-20:30 INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ DE PINTURA
L'Horta. Paisatges Recreats
Carlos Pérez-Bermúdez, Enric Ruiz, Aurora Valero

21:00-22:30 SOPAR

El Teatret

Alfara del Patriarca

23:00 CONCERT
Colla Brians: Cançons de l'Horta

ACTIVITATS PARAL·LELES

VIII Baixada del Carraixet - diumenge 6 de febrer

Punt de trobada: Estació del trenet del Seminari de Moncada 9,10 h. Rambla de Bètera 9,45 h

Hi haurà DINAR (cal reservar abans) al Polisportiu d'Alfara.

Preu: 12 € Xiquets: 9 € (cal apuntar-se abans de dimecres, 2 de febrer)

SOBRETAULA: Presentació del llibre "Cala la lluna" i tertulieta, amb dolçets i moscatell.

INFORMACIÓ PRÀCTICA:

- Es pujarà a Bètera amb el trenet. Hi haurà l'oportunitat d'integrar-se dins d'un bitllet col·lectiu (1 €).
- La durada prevista de la passejada serà d'unes 3,30 h.
- Es baixarà per camins que voregen el barranc, però també per l'interior de la rambla: cal dur un calcer adequat.
- El ritme serà relaxat, amb freqüents aturades on s'explicaran les característiques geològiques, biològiques i l'acció de l'home sobre el paisatge.
- Es parlarà a esmorzar a la Torre Bofilla sobre les 11,30 h on s'hi llegirà la VIII Carta del Carraixet. Cal dur aigua i recapte.
- Al llarg del trajecte s'abandonarà la rambla del barranc per visitar una carrasca monumental, les termes romanes de l'Horta Vella, la torre Bufilla, on s'esmorzarà, i un rajolar.
- La visita finalitzarà a Alfara del Patriarca.

MÉS INFORMACIÓ: Pau MARQUÉS 636 753 001 Roser SANTOLÀRIA 961 850 215
Pau.Marques@uv.es / rofersantolaria@hotmail.com

Exposició fotogràfica: "Séquia de Moncada"

Exposició elaborada pel Centre d'Estudis de l'Horta Nord i patrocinada per la Real Séquia de Montcada que fa un recorregut per la geografia física i humana d'un dels principals eixos vertebradors de la comarca.

Exposició de pintura: “L’Horta. Paisatges Recreats” - des de dissabte 12 de febrer

ENRIC RUIZ (Meliana, 1945)

Doctor en Belles Arts i ex-Catedràtic de Dibuix. Pintor i cartellista

Ha exposat a Acoi, Meliana, Bocairent, Yecla, Elx, Xàtiva, València, Barcelona i ha estat guardonat en diversos concursos de cartells: Madrid, Elda, Santa Cruz de la Palma (Illes Canàries), València, Alcoi, Ontinyent, Elx, Alacant...

CARLOS PÉREZ-BERMÚDEZ (Murcia, 1948)

Catedràtic de Didàctica de l'Expressió Plàstica en l'Escola de Magisteri de la Universitat de València.

Ha exposat a València, Castelló, Palma, Murcia, Barcelona, Santiago de Chile, etc.

Ja fa anys que utilitza pictòricament el paisatge de l'Horta, interpretat des de les aportacions de la pintura d'avantguarda. Així, l'any 2002 inicià la sèrie La Huerta. Pintura de un Paisaje; i l'any 2004 La Huerta. Paisajes Construidos.

AURORA VALERO (Alboraia, 1940)

Ha sigut Catedràtica de Didàctica de l'Expressió Plàstica en l'Escola de Magisteri de la Universitat de València. La seua obra s'ha pogut veure en nombrosos salons oficials i exposicions col·lectives en Espanya, Sudamèrica i Estats Units a més de formar part de les col·leccions de diferents museus i institucions, públiques i privades, tant nacionals com internacionals: Museu d'Art Modern de Barcelona, Museu de Belles Arts Sant Pius V de València, Museu Popular d'Art Moderno de Vilafamés, The San Francisco Museum of Contemporary Hispanic Art, Colección The Library of Congress of Washington, Dept. of Interior Design Shoa College de Seúl, Museo de la Solidaridad Salvador Allende de Chile.

Exposició de fotografia: Alfredo J. Llorens “Érase una vez” - des de dijous 10 de febrer

Un paisatge no és només el marc físic, generalment d'un alt valor estètic, que va d'un lloc a un altre, i que acull diferents activitats humanes. Pot ser també un territori productiu i canviant, un lloc històric amb un passat remot, un escenari viu de tensions i amenaces. Ampliant el terme, un paisatge es converteix en senyal d'identitat de qui l'habita, espai únic de múltiples significats que transcendeix els seus límits i adquireix personalitat global. Les fotografies d'Alfredo J. Llorens volen mostrar un paisatge, indubtablement bell, i tot el que amaga darrere.

I Concurs Fundació Assut de Cinema Documental sobre l'Horta: HORTOGRAFIES - 10-12 de febrer

El món agrícola i, en particular, els mitjans agraris que envolten les ciutats pateixen constants pressions. La pèrdua dels valors naturals, culturals i productius de les hortes tradicionals i la dificultat de plantejar alternatives viables per a la seua sostenibilitat posen en perill la seua supervivència.

El mitjà audiovisual és una de les eines més eficaçes per donar a conèixer, d'una manera simple i precisa, la realitat de les coses. Constitueix un recurs excel·lent a través del qual obrir els ulls i mostrar, al públic en general, sistemes de producció i aprofitament dels recursos naturals, models de vida i conflictes socials que, en molts casos, són afins a llocs molt distants entre si.

La Fundació Assut, en col·laboració amb la Universitat Politècnica de València i el Centre d'Estudis de l'Horta Norda, i amb el propòsit de divulgar el valor i la importància d'aquests sistemes territorials, i coincidint amb el III Congrés de l'Horta Nord, organitza Hortografies, una mostra audiovisual documental sobre l'horta i els regadius tradicionals que compta amb dues seccions: la secció de concurs i la secció informativa amb la mostra *Home, horta i regadiu*.

Mostra *Home, horta i regadiu*

Aquesta secció, fora de concurs, és una mostra retrospectiva de pel·lícules documentals o de ficció que contemplen la realitat dels sistemes de regadiu tradicionals, dins o fora de les nostres fronteres. En aquesta primera edició es projectaran les següents pel·lícules:

A tornallom, Enric Peris i Miguel Castro. País Valencià. 2003. 48 minuts.

L'eau, miroir du monde andin, Luc Bazin i Thierry Ruf. França. 2002. 30 minuts.

Water from the Dawn of Civilization, UNESCO. Holanda. 2009. 20 minuts.

El conocimiento hidráulico: una tradición milenaria en el México prehispánico, José Luis Martínez Ruiz. Mèxic. 2008. 27 minuts.

Concurs de curts documentals

En paral·lel a la secció fora de concurs, el festival contempla una selecció de curtsmetratges documentals de caràcter amateur la temàtica dels quals estiga relacionada amb la realitat del medi rural de la comarca de l'Horta, així com dels àmbits territorials, sistemes de reg i cultius tradicionals de característiques semblants.

Els curtsmetratges documentals que es presenten atendran a la realitat de l'horta i els regadius tradicionals tractant un o varis d'aquests aspectes:

- * Patrimoni i diversitat
- * Sistemes de producció i gestió de la terra i l'aigua
- * Problemàtica i conflicte social

Es presenta un primer premi de 600 euros, un segon de 300 euros i un tercer premi de 100 euros.

La data límit d'enviament dels treballs serà el 31 de gener de 2011.

Més informació: <http://hortografies.fundacioassut.org>

Sessió Oberta: Iniciatives per l'Horta - dissabte 12 de febrer

En aquesta sessió especial, es vol convidar a totes les associacions, ONG's, cooperatives i agricultors de l'horta a enviar iniciatives que s'estiguen realitzant a l'horta de caràcter social, defensa del patrimoni, viabilitat econòmica de l'horta, sobirania alimentària i/o pel desenvolupament humà sostenible.

Colla Brians - Músiques de l'Horta - dissabte 12 de febrer

La Colla Brians es va fundar ara fa deu anys a Aldaia (L'Horta Sud) amb el propòsit de reprendre la música valenciana de tradició oral com un fet viu i encara ple de significat. L'actitud del grup es distancia voluntàriament, doncs, de la "folklorització" duta a terme pels grups de danses i altres formacions folklòriques de naturalesa semblant —dedicats a la "representació" de les músiques tradicionals i a la "restauració" de repertoris de balls i cançons— i igualment ho fa dels grups de folk que solen intervindre sobre el material tradicional per "modernitzar-lo".

Conformada per músics pertanyents a diverses generacions, la Colla Brians presenta la tradició musical valenciana d'una forma desacomplexada i genuïna.

Després de dedicar tres discos a les músiques d'Énguera i la Canal de Navarrés, ara preparen un quart disc monogràfic dedicat íntegrament al folklore musical de l'Horta de València. Aquest disc es presentarà en el marc del III Congrés de l'Horta Nord.

Quadre Organitzatiu

Organitzen: Centre d'Estudis de l'Horta Nord - Departament d'Enginyeria Rural i Agroalimentària (Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agronòmica i del Medi Natural, Universitat Politècnica de València)

Patrocinen: Universitat Politècnica de València, Ajuntament d'Alfara del Patriarca, Fundació Assut, Reial Séquia de Montcada, Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports

Comissió científica: Guillermo Palau (UPV), Rosa Vercher (UPV), Rafael Laborda (UPV), Dionisio Ortiz (UPV), Victor Martínez (UPV), Jose María García Álvarez-Coque (UPV), Joan Olmos Llorens (UPV), Francisco Galiana (UPV), María Vallés (UPV), Ignacio Díez (UPV), Vicent Sales (CEHN), Josep Vicent Frechina (CEHN), Alexandre Ros (CEHN), Bosco Dies (Oficina de Gestió Tècnica del Parc Natural de l'Albufera), Paul Trawick (Universitat de Cranfield), Thomas Glick (Universitat de Boston), Carles Sanchis Ibor (UPV), Mateu Rodrigo Lizondo (UV, CEHN), Albert Ferrer Orts (UV, CEHN).

Comissió tècnica: Josep Vicent Frechina (CEHN), Vicent Sales (CEHN), Guillermo Palau (UPV).

Entitats adherides: Federació d'Instituts d'Estudis Comarcals del País Valencià, Per l'Horta, Associació l'Andana - Amics del Patrimoni i la Cultura Popular (Puçol), Ca Revolta, Associació Cultural Macarella (Bonrepòs i Mirambell)

www.chorta.upv.es

chorta2011@upv.es

